

Wyłączenie mienia z masy upadłości

*Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 1 grudnia 2017 r.
(I CSK 114/17)*

Według art. 71 ust. 1 p.u. zindywidualizowana suma pieniężna będąca świadczeniem wzajemnym (zapłatą) za sprzedaż rzeczy niebędącej własnością sprzedającego (rzeczy cudzej), aby mogła być uznana za świadczenie otrzymane w zamian za zbycie przez upadłego mienia, które podlega wyłączeniu, nie musi znajdować się na samodzielny rachunku bankowym.

TOMASZ CZECH

I. Polskie prawo prywatne na początku XXI wieku wciąż mierzy się z trudnościami w ustaleniu statusu normatywnego środków pieniężnych¹. Głosowany wyrok jest doskonałym przykładem na to, jakie kontrowersje rodzi przykładanie do nich kryteriów charakterystycznych dla przedmiotów materialnych i relacji prawnorzeczowych.

Wyrok ten zapadł na tle stosowania przepisów dotyczących wyłączenia mienia z masy upadłości (art. 70 i n. p.u.²). W szczególności problematyczne okazało się wykorzystanie kryterium **wyodrębnienia świadczenia** do zapłaconych upadłemu w drodze bezgotówkowej środków pieniężnych na potrzeby tzw. wyłączenia zastępczego. Zgodnie z art. 71 ust. 1 p.u. w razie zbycia przez upadłego mienia, które podlega wyłączeniu, świadczenie otrzymane za zbyte mienie wydaje się osobie, do której mienie to należało, jeżeli świadczenie jest wyodrębnione w masie upadłości.

II. Stan faktyczny, w którym wydano głosowany wyrok Sądu Najwyższego, w pewnym uproszczeniu przedstawiał się następująco.

Powód (A) zawarł ze spółką (B) umowę dostawy szyn kolejowych. Strony postanowiły, że do chwili zapłaty ceny przez B zbywane towary pozostaną własnością A. Szyny zostały dostarczone, ale B nie zapłaciła na rzecz A należności za dostawę. Szyny te były potrzebne B, aby zrealizować jej zobowiązanie wobec C z tytułu umowy o wykonanie przebudowy

¹ Por. np. T. Dybowski, A. Pyrzyńska [w:] *System prawa prywatnego*, t. 5 (red. E. Łętowska), Warszawa 2013, s. 231 i n.

² Ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2344), dalej: „p.u.”.